

Νεοελληνικός Πολιτισμός

Ενότητα 2: Η ταυτότητα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους

Γρηγόρης Πασχαλίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ
Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ταυτότητα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους

Νεοελληνικός Πολιτισμός

Η ταυτότητα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους

- Αποτέλεσε από νωρίς αντικείμενο συζήτησης και διαμάχης.
- Σημείο αφετηρίας η ταυτότητα του Νεοελληνικού κράτους προτού καν ιδρυθεί (μέσα 18^{ου} αιώνα).
- Πως συνελήφθη, με ποιό τρόπο απασχόλησε, με ποιο τρόπο στοχαστήκαμε την φυσιογνωμία του κράτους.

Το σημείο αναφοράς

- Μέσα 18^{ου} αιώνα: Αναθερμαίνεται το ενδιαφέρον της Ευρώπης για την Αρχαία Ελλάδα.
- Ανασκαφές στην Ιταλία: Τα ευρήματα αποδεικνύουν πως η ομοιογένεια/ενότητα Ελληνικού - Ρωμαϊκού πολιτισμού δεν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη (Ιδιοτυπία στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό).
- Εμφάνιση του Νεοκλασικισμού.
- Πεποίθηση πως αυτό που συντελέστηκε στην εποχή του κλασικισμού αποτελεί σημείο αναφοράς της νεοελληνικής ταυτότητας.

Νεοκλασικισμός και διασπορά

- Διαφωτισμός – Νεοκλασικισμός.
- Αισθητική / κλίμα του Νεοκλασικισμού σε διάφορους τομείς.
- Ο ρόλος των Ελλήνων της διασποράς.
- Διαχείριση, ενσωμάτωση των στοιχείων του δυτικού βλέμματος πάνω στην κλασική Ελλάδα σε στοιχείο ταυτότητας και μετατροπή σε πολιτικό πρόγραμμα για ανάσταση της αρχαίας πατρίδας.
- Ίδρυση Ελληνικού κράτους ως επανίδρυση/ανασύσταση ενός αρχαίου κράτους.

Η ιδέα της ανασύστασης

- Το ιδεολόγημα της ανάστασης του αρχαίου Ελληνικού κράτους (βλ. σύμβολο του φοίνικα).
- Έλληνες της διασποράς εκτίθενται περισσότερο στο ρεύμα του Νεοκλασικισμού.
- Επίσκεψη Ευρωπαίων – Ανάπτυξη του περιηγητισμού (2 είδη).
- Η άθλια κατάσταση των ερειπίων.
- Διάκριση σε φιλέλληνες – ανθέλληνες.

Η ιδέα της ανασύστασης

- Το ρεύμα του Νεοκλασικισμού εκτρέφει το όραμα της Ανάστασης του αρχαίου μεγαλείου.
- Ερωτήματα όσον αφορά την ονομασία και την γλώσσα.
- Η συμβιβαστική στάση του Κοραή.
- Τελική επικράτηση της Νεοκλασικής ιδεολογίας.
- Όνομα: Ελλάς, Νόμισμα: Φοίνικας και μετά δραχμή.

Πρωτεύουσα και βασικά χαρακτηριστικά

- Αθήνα: Πρωταγωνιστική θέση στη Νεοκλασική ιδεολογία.
- Η αισθητική του Νεοκλασικισμού το θεμέλιο της καινούργιας πρωτεύουσας – αρχιτεκτονική.
- Γλώσσα, αρχαίο νόμισμα κτλ.

Η ανασύσταση και η αμφισβήτηση του ονείρου

- Απόγονοι σπουδαίων προγόνων.
- Ο Αυστριακός Φαλμεράυερ: οι Έλληνες της νεότερης εποχής δεν κατάγονται από την φυλή των αρχαίων Ελλήνων – κατηγορία για ανθελληνισμό.
- Ανάπτυξη της λαογραφίας και ιστοριογραφίας με έμφαση στη συνέχεια με την αρχαιότητα.

Εικόνα 1

Ο Παπαρρηγόπουλος και η σύνδεση των κρίκων

- Παπαρρηγόπουλος: *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*.
- Συνδέει κλασικό παρελθόν, βυζάντιο και νεώτερη εποχή.
- Έθεσε τα θεμέλια του σύγχρονου αφηγήματος περί ενιαίας – διαχρονικής ελληνικής ταυτότητας.

Εικόνα 2

Κοινά στοιχεία με άλλες χώρες

- Ελλάδα το πρώτο νεοσύστατο Ευρωπαϊκό κράτος.
- Συμβαίνουν μόνο στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος αυτά;
- Στη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα δημιουργούνται καινούργια Ευρωπαϊκά κράτη.
- Ακολουθούν το μονοπάτι της Ελλάδας (εστίαση στις αρχαίες ρίζες, διαχρονική συνέχεια και συνοχή εθνικής ταυτότητας).

Ενότητα και Νεοελληνική ταυτότητα

- Οι κάτοικοι ενός έθνους είναι ίδια φυλή: κατά απομίμηση με το τι γινόταν σε άλλες χώρες.
- Ποιος είναι ο τύπος του Έλληνα?
- Φυλετική, ιστορική, πολιτισμική ενότητα.
- Κοινωνικές-ανθρωπιστικές επιστήμες ανέλαβαν να αποδείξουν την ιστορική και πολιτισμική ενότητα.
- Οι φυσικές επιστήμες την γενετική ενότητα.
- Οι πολιτικές επιστήμες την πολιτική ενότητα.
- Το ιδεολόγημα της ενότητας το θεμέλιο της σημερινής Νεοελληνικής ταυτότητας.

Ταυτότητα και σύγχρονος κόσμος

- Πιο σύνθετα τα πράγματα στον 20 αιώνα, ετερόγλωσσοι πληθυσμοί – Φάσμα της διαφοράς, συνθήκες ετερογένειας.
- Βασικός στόχος η αποκατάσταση της ομοιογένειας.
- Μεταπολεμική εποχή (μετά τον β' παγκόσμιο πόλεμο): Επιτυγχάνεται η εσωτερική ομοιογένεια.
- Βασανιστικό ζήτημα: Η ταυτότητα μας στον σύγχρονο κόσμο.

Προβολή αποσπασμάτων από την ταινία *«Ποτέ την Κυριακή»*

Στοιχεία της ταινίας, σχολιασμός
και συζήτηση

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Προβολή αποσπασμάτων από την ταινία «*Ο Ζορμπάς*»

Στοιχεία της ταινίας, σχολιασμός
και συζήτηση

Σύνδεση του παλιού με το καινούργιο

- Συζήτηση – σύνοψη μηνυμάτων των 2 ταινιών.
- Η νεοελληνική ταυτότητα οικοδομείται πάνω στην προσπάθεια συγκερασμού του παλιού και του καινούργιου.
- Κεντρική σύγκρουση: μοντερνισμός (ανάπτυξη, πρόοδος) ή κλασικισμός.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνα 1: Fallmerayer

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File%3AFallmerayer.jpg>

By uploaded by Kalogeropoulos at Greek Wikipedia

[Public domain], via Wikimedia Commons from Wikimedia Commons

Εικόνα 2: Paparrigopoulos.jpg

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paparrigopoulos.jpg>

Public domain, via Wikimedia Commons from Wikimedia Commons

Σημείωμα Αναφοράς

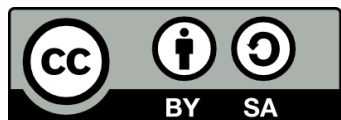
Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γρηγόρης Πασχαλίδης.
«Νεοελληνικός Πολιτισμός. Η ταυτότητα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS193/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Γιομελάκης Δημήτριος>
Θεσσαλονίκη, <Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

